

Απόδοση στα ελληνικά της ομιλίας που δόθηκε στο 20^ο Συνέδριο της Νέας Λακανικής Σχολής Ψυχανάλυσης, στις 3 Ιουλίου 2022 στη Λωζάννη και δημοσιεύθηκε στα ελληνικά στο πέμπτο τεύχος του περιοδικού For-da. Η Ντόσια Αβδελίδη αναγορεύτηκε Αναλύτρια της Σχολής (ΑΕ) το 2019 –πρώτη αναγόρευση για ελληνόφωνο άτομο σε Σχολή της Παγκόσμιας Ένωσης Ψυχανάλυσης–, και η ομιλία αυτή εντάσσεται στη διδασκαλία που ανέλαβε κατά την τριετή θητεία της ως ΑΕ.

Ντόσια Αβδελίδη

Ο ψυχαναλυτής δεν είναι μόνος

Ιδρύοντας τη Σχολή του, ο Λακάν απαρνήθηκε τη μοναξιά του.¹ Η φράση «ο ψυχαναλυτής δεν είναι μόνος» προέρχεται από την όγδοη αρχή των *Κατευθυντήριων αρχών της ψυχαναλυτικής πράξης* που παρουσιάστηκαν στη Γενική Συνέλευση της Παγκόσμιας Ένωσης Ψυχανάλυσης (Π.Ε.Ψ.) το 2006, κατά τη διάρκεια του 5ου Συνεδρίου της στη Ρώμη. Ολόκληρη η πρόταση είναι «ο ψυχαναλυτής δεν είναι μόνος, εξαρτάται, όπως το ευφυολόγημα, από έναν Άλλο που τον αναγνωρίζει».

Παρότι η αναστολή της διδακτικής δραστηριότητας των *Αναλυτών της Σχολής* (ΑΕ: *Analyste de l'École*) επέδρασε αρχικά σαν διανοητική αναστολή, τελικά μου επέτρεψε να επαναπροσδιορίσω την *πράξη* [raxis] μου ως ΑΕ.² Το να ερμηνεύσει κανείς τη Σχολή είναι *πράξη*, μια *πράξη* που τέθηκε στο περιθώριο. Οι πρόσφατες επισημάνσεις του Ζακ-Αλέν Μιλέρ με αφύπνισαν. Αν όλη η λίμπιντο της Σχολής, αλλά και του ΑΕ, επενδύεται στη μαρτυρία, διακινδυνεύουμε να παραβλέψουμε τα κρίσιμα ζητήματα της ψυχανάλυσης. Όπως το διατυπώνει ο Ζακ-Αλέν Μιλέρ στην εισαγωγική του παρέμβαση στο Collège de la passe, αλλά και στο προοίμιο του βιβλίου του για το τέλος της ανάλυσης, ο κίνδυνος είναι να γίνει κανείς, αντί για αναλυτής της Σχολής, αναλυτής της ίδιας του της ανάλυσης.

Το να μιλήσεις για το σύμπτωμα ως το πιο ενικό συστατικό ενός ομιλ-όντος [parlêtre] ενέχει αυτόν τον κίνδυνο, ενώ κανονικά ο στόχος θα ήταν να προσφέρεις τη δική σου κλινική περίπτωση στη Σχολή προκειμένου να αντληθεί μια γνώση που να τεθεί στην υπηρεσία της ψυχαναλυτικής κοινότητας. «Το ζητούμενο είναι να προσφέρει κανείς το πτώμα του ασυνειδήτου στην επιστημονική εξέταση»,³ όπως λέει ο Μιλέρ.

Αυτό που περιμένει η Σχολή από έναν ΑΕ δεν είναι μόνο το να μεταδώσει την κλινική διάσταση της περίπτωσης του, αλλά κυρίως το να αναλύσει την εμπειρία της Σχολής.⁴ Ωστόσο, το να μιλήσει κανείς ορμώμενος από τη δική του περίπτωση για να προσφέρει στον Άλλον της Σχολής ό,τι κατάφερε να αποκομίσει ως ΑΕ, δεν είναι το ίδιο με το να μιλήσει απλώς

¹ Jacques Lacan, «Discours à l'École freudienne de Paris», *Autres écrits*, Seuil, Παρίσι 2001, σ. 263.

² Η διδασκαλία των ΑΕ της Σχολής του Φροϊδικού Αιτίου και των άλλων Σχολών της Π.Ε.Ψ. διακόπηκε για πολλούς μήνες στις αρχές του 2021 προκειμένου να μεταρρυθμιστεί η διαδικασία της passe. Για τον σκοπό αυτό συγκροτήθηκε ένα προσωρινό συλλογικό όργανο, το Collège de la passe.

³ Jacques-Alain Miller, «L'École et son psychanalyste», *Comment finissent les analyses*, Navarin, Παρίσι 2022, σ.145.

⁴ J.-A. Miller, «Sur le mutualisme», *Comment finissent les analyses*, ό.π., σ. 289.

για την περίπτωση του. Καθώς φαίνεται, η Ενιαία Σχολή [l'École-Une], τουλάχιστον για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, αρκέστηκε σ' αυτή την παρακαμπτήριο. Μήπως ο ΑΕ διολίσθησε στη θέση της αδιαμφισβήτητης αυθεντίας;

Όλη η προσπάθεια του Λακάν ήταν ακριβώς να αποσπάσει τον ψυχαναλυτή από αυτή τη θέση. Τόσο από τη θέση του κυρίου, όσο και του ομοίου. Αυτό ήταν το προσωπικό του στοίχημα. Υπό αυτό το πρίσμα, ο Μιλέρ προτείνει ως κριτήριο για το *πέρασμα* [la passe] το εξής: να απενεργοποιήσει κάθε αληθοφάνεια καθώς και κάθε εξομοίωση.⁵ Διπλό κριτήριο λοιπόν. Από τη μία, να βγει κανείς από τη μυθοπλασία, να προσπεράσει την προσομοίωση του αληθινού ώστε να φτάσει στον απολαυσιακό πυρήνα, και από την άλλη, να βγει από κάθε ομοίωση που θα ισχυριζόταν ότι αποτελεί κοινό κατηγορήμα για το τι είναι ψυχαναλυτής. Δεν υπάρχει ορισμός για τον ψυχαναλυτή, καμία οικουμενικότητα δεν είναι εφαρμόσιμη εδώ, μόνο το *ένας προς έναν* και η ενικότητα μπορούν να αποτελέσουν πυξίδα. Το να προσανατολίσει κανείς τη διδασκαλία του με πυξίδα αυτό το διπλό κριτήριο, θα ήταν ένας πιθανός τρόπος για να μεταδοθεί στον Άλλο της Σχολής κάτι από το πραγματικό.

Προκειμένου η αναγόρευση να παραμείνει στοίχημα και να μη μετατραπεί σε χειροτονία,⁶ ο ΑΕ καλείται να αποδείξει «εμπράκτως, δηλαδή μέσα από τον λόγο του, ότι είναι σε θέση να καταθέσει μαρτυρία για τα κρίσιμα ζητήματα στα αιχμηρά σημεία όπου τίθενται για την ψυχανάλυση».⁷ Όπως μας υπενθυμίζει ο Μιλέρ, το *πέρασμα* δεν είναι μόνο η στιγμή υπέρβασης [franchissement] μέσα στην ανάλυση είτε η όλη διαδικασία της *passe*, είναι «κυρίως ο χρόνος μετέπειτα, ο χρόνος της διδασκαλίας της ψυχανάλυσης».⁸ Και δεν είναι σκόπιμο να περιορίσουμε αυτή τη διδασκαλία στη μαρτυρία. Οφείλει εξίσου να είναι, και μάλιστα πάνω απ' όλα, μια διδασκαλία για τα κρίσιμα ζητήματα της ψυχανάλυσης. Εδώ έγκειται ίσως η ευθύνη του ΑΕ, ευθύνη καθοριστική, αφού από αυτήν απορρέει η πρόοδος της Σχολής. Ουσιαστικά, το αίτημα για το *πέρασμα* είναι προπάντων ένα αίτημα ανάληψης ευθύνης για τη Σχολή.⁹ Αυτό που αναμένεται από έναν ΑΕ είναι να πάρει ψυχαναλυτική θέση ως προς την πρόοδο της Σχολής.¹⁰

Στο θεμελιώδες κείμενο «Η θεωρία του Τορίνου για το υποκείμενο της Σχολής», ο Μιλέρ υποστήριξε ότι ο προσδιορισμός της θέσης της Σχολής, το να γνωρίζουμε πού βρίσκονται τα πράγματα, δεν είναι απόρροια της παρατήρησης των αντικειμενικών δεδομένων αλλά μιας ερμηνείας. Είχε τότε υποστηρίξει ότι η Σχολή είναι ένα υποκείμενο: «Μια Σχολή αξίζει να την ιδρύσουμε, να ενταχθούμε σ' αυτήν, μόνο με την προϋπόθεση ότι είναι ένα υποκείμενο πλήρους λειτουργίας».¹¹

Δηλώνοντας ότι η Σχολή είναι υποκείμενο εννοούμε ότι είναι το επιτέλεσμα των σημαϊνόντων που την προσδιορίζουν, και ως εκ τούτου είναι ερμηνεύσιμη. Σε αυτό το σημείο τοποθετεί ο Μιλέρ την «απόλυτη ευθύνη» του Αναλυτή της Σχολής, δηλαδή εκείνου που θα

⁵ J.-A. Miller, «La passe du parlêtre», *La Cause freudienne*, 74, σ. 123.

⁶ J.-A. Miller, «Liminaire», *Comment finissent les analyses*, ό.π., σ. 14.

⁷ Αυτόθι, σ. 13.

⁸ J.-A. Miller, «La passe 3», *Comment finissent les analyses*, ό.π., σ. 217.

⁹ J.-A. Miller, *Le banquet des analystes* (1989-1990), L'orientation lacanienne, διδασκαλία στο πλαίσιο του τμήματος ψυχανάλυσης του Πανεπιστημίου Παρίσι 8, αδημοσίευτο μάθημα της 7^{ης} Φεβρουαρίου 1990.

¹⁰ J.-A. Miller, *Politique lacanienne* (1997-1998), Rue Huysmans, collection éditée par l'ECF, Παρίσι 2001, σ. 64.

¹¹ J.-A. Miller, «Théorie du Turin sur le sujet de l'École» (2000), *La Cause freudienne*, 74, σ. 138. Βλ. στα ελληνικά: «Η Θεωρία του Τορίνου για το υποκείμενο της Σχολής», *Κείμενα για τη Σχολή του Λακάν*, Εκκρεμές, 2013, σ. 75.

ήταν ικανός να αναλύσει τη Σχολή ως υποκείμενο. Έτσι, υποστηρίζει ότι «η πράξη τοποθέτησης των σημαινόντων που προσδιορίζουν τη Σχολή είναι μια πράξη απόλυτης ευθύνης, επειδή συνιστά πράξη ερμηνείας, η οποία επενεργεί στο υποκείμενο μέσω της ομιλίας».¹²

Έδωσα στο κείμενό μου τον τίτλο *Ο ψυχαναλυτής δεν είναι μόνος* επειδή πιστεύω ότι ο ψυχαναλυτής δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τη Σχολή. Έχω ήδη καταθέσει σε κάποια μαρτυρία μου πόσο αδύνατον ήταν για μένα το να βρίσκομαι εκτός της ψυχαναλυτικής κοινότητας, ποια κατάσταση περιπλάνησης μου προξενούσε, έτσι ώστε η επιλογή της Ενιαίας Σχολής να αποτελέσει για μένα επιλογή ηθικής τάξεως. Σήμερα ο προβληματισμός μου δεν βασίζεται στην προσωπική μου εμπειρία, αλλά στη ζωή της Σχολής. Ο βασικός της άξονας είναι οι νέοι. Η συνάντηση των Προέδρων των Σχολών στη Γενική Συνέλευση της Π.Ε.Ψ. τον περασμένο Απρίλιο κινήθηκε γύρω από αυτό το ζήτημα.

Εδώ και χρόνια, είχα διαπιστώσει ότι σημαντικό μέρος των νέων, αν και παρακολουθούν τακτικά τις δραστηριότητες των ομάδων και των εταιρειών της περιοχής τους και μάλιστα αυτοεξουσιοδοτούνται να λειτουργήσουν ως ψυχαναλυτές, δεν κάνουν το βήμα να γίνουν μέλη αυτών των ομάδων και των εταιρειών και κατά συνέπεια ούτε και της Νέας Λακανικής Σχολής (Ν.Λ.Σ.).

Ποια επιθυμία διακινεί αυτόν που αυτοεξουσιοδοτείται να είναι ψυχαναλυτής εκτός της ψυχαναλυτικής κοινότητας; Πώς να το ερμηνεύσουμε αυτό; Και πώς δημιουργείται η μεταβίβαση προς τη Σχολή; Είναι γεγονός ότι ο λογικός χρόνος κατά τον οποίο ένας αναλυόμενος αυτοεξουσιοδοτείται να ασκήσει την ψυχανάλυση μπορεί να μη συμπίπτει με την εισοδό του στη Σχολή. Γιατί όμως αυτός που αυτοεξουσιοδοτείται ως αναλυτής δεν κάνει το βήμα να περάσει το κατώφλι της Σχολής;

Όταν ο Λακάν έλεγε ότι *Ο αναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του*, δεν είχε φανταστεί μια τέτοια αυτοεξουσιοδότηση εκτός της Σχολής. Γι' αυτό προσέθετε *Ο αναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του και από μερικούς άλλους*. Αυτοί οι μερικοί άλλοι είναι η Σχολή. Στο μάθημά του *Το συμπόσιο των αναλυτών*, ο Μιλέρ βεβαιώνει ότι: «Η βασική αρχή ότι ο ψυχαναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του δεν έχει νόημα παρά μόνο μέσα στη Σχολή. Χωρίς την τελευταία, η αρχή πράγματι ισοδυναμεί με ένα 'επιτρέπονται τα πάντα'».¹³ Λίγα χρόνια αργότερα, στο σεμινάριό του *Λακανική πολιτική*, επανέρχεται σ' αυτό το ζήτημα για να διευκρινίσει ότι η αρχή *Ο αναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του* έχει συμπληρωθεί από κάποιους περιορισμούς και ότι «Πρόκειται για μια αρχή που εντάσσεται σ' έναν θεσμικό μηχανισμό, μια αρχή γραμμένη στην προμετωπίδα της Σχολής. Επομένως, δεν αποτελεί μια αρχή που κυκλοφορεί αδέσποτη ανά τον κόσμο».¹⁴

Το ζήτημα της εκπαίδευσης του ψυχαναλυτή είναι το πιο κρίσιμο πρόβλημα της ψυχανάλυσης. Στο *Σημείωμα προς τους Ιταλούς*, ο Λακάν ξεκαθαρίζει ότι η θέση «να έρθουμε σε ρήξη με την πρακτική εκείνη με την οποία οι υποτιθέμενες Εταιρείες καθιστούν την

¹² Αυτόθι. Βλ. στα ελληνικά: «Η Θεωρία του Τορίνου για το υποκείμενο της Σχολής», ό.π., σ. 76.

¹³ J.-A. Miller, *Le banquet des analystes* (1989-1990), ό.π., μάθημα της 7^{ης} Φεβρουαρίου 1990.

¹⁴ J.-A. Miller, *Politique lacanienne*, ό.π., σ. 56.

ψυχανάλυση ακαδημαϊκό διαγωνισμό, δεν συνεπάγεται ωστόσο ότι ο οποιοσδήποτε είναι ψυχαναλυτής».¹⁵

Τι είναι ένας ψυχαναλυτής; Στο ανακοινωθέν της συνεδρίασης του Συμβουλίου της Π.Ε.Ψ. σχετικά με την εγγύηση [la garantie] και την passe που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2021, διαβάζουμε: «Εφόσον δεν υπάρχει ορισμός του ψυχαναλυτή και ο ψυχαναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του, το πρόβλημα της εγγύησης ανακύπτει ακριβώς κατά τη μετάβαση από τον *de facto ψυχαναλυτή*¹⁶ (σύμφωνα με την έκφραση του Ζ.-Α. Μιλέρ στο *Συμπόσιο των αναλυτών*) στον ψυχαναλυτή που θέλει να ανήκει στη Σχολή μας (τον *de jure ψυχαναλυτή*, ο οποίος εξουσιοδοτείται από τον εαυτό του και από μερικούς άλλους)».

Ας προσπαθήσουμε να ακολουθήσουμε τα επιχειρήματα του Μιλέρ για τον ψυχαναλυτή *de facto* και τον ψυχαναλυτή *de jure*. Όπως σημειώνει, το ότι ο ψυχαναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του είναι μια διαπίστωση *de facto*. Διευκρινίζει όμως ότι αυτή η διαπίστωση καθίσταται *de jure*. «Έχει καταστεί δικαιωματικό [*de jure*] το ότι ο ψυχαναλυτής εξουσιοδοτείται μόνο από τον εαυτό του μέσα στο κενό της πρόθεσης της έννοιας της ψυχανάλυσης»,¹⁷ αναφέρει.

Στο μάθημα της 14^{ης} Φεβρουαρίου 1990, επισημαίνει πως όταν ο Λακάν γράφει τις θεσμικές σημειώσεις του 1964, αναγνωρίζει τον ψυχαναλυτή μόνο ως κάποιον που λειτουργεί *de facto*. Όμως, σε δεύτερο χρόνο, το διακύβευμα είναι να έχουμε ψυχαναλυτές *de jure*. «Αυτή η μετάβαση από το *εμπράγματο γεγονός* στο *δικαιωματικό γεγονός* όσον αφορά τον ψυχαναλυτή είναι, κυριολεκτικά μιλώντας, το στοιχείο που αναδεικνύει την εγγύηση, το πρόβλημα και τον ορισμό της εγγύησης»,¹⁸ διευκρινίζει.

Αν ορίσουμε τον ψυχαναλυτή ως τον ασκούντα την ψυχανάλυση, αυτό εμπεριέχει μια εκ των υστέρων αναγνώρισή του, και του αποδίδουμε μια ύπαρξη *de facto*. Ωστόσο, ο Μιλέρ υποστηρίζει ότι: «Για να υπάρξει ο ψυχαναλυτής ως τέτοιος, θα χρειαζόταν ένας ορισμός *de jure*, δηλαδή προγενέστερος της επαλήθευσης μιας ενεργού πρακτικής, επαλήθευσης που γίνεται πάντα μόνο εκ των υστέρων».¹⁹ Ψυχαναλυτής *de jure* μπορεί να είναι μόνο ο ΑΕ, υπό την έννοια ότι τον εντοπίζουμε ανεξάρτητα από την πρακτική του. Στη *Λακανική πολιτική*, εξηγεί ότι ο ψυχαναλυτής οριζόμενος ανεξάρτητα από την πρακτική του είναι ένας νέος ορισμός του ψυχαναλυτή.

Ουσιαστικά, η προβληματική τού «είμαι ψυχαναλυτής» δεν είχε ανακύψει ποτέ πριν από τον Λακάν. Το «είμαι ψυχαναλυτής», επισημαίνει ο Μιλέρ, είναι ένας τρόπος ύπαρξης που αποκτάται από την εμπειρία ενός υποκειμένου ως αναλυομένου και όχι από το γεγονός ότι ασκεί την ψυχανάλυση. Κατά κάποιον τρόπο, ο θεσμός του ΑΕ είναι αλληλένδετος με την αποκαθήλωση του διδακτικού αναλυτή, «εκεί όπου ήταν ο διδακτικός αναλυτής, ο Λακάν έκανε

¹⁵ J. Lacan, «Note italienne», *Autres écrits*, ό.π., σ. 307. Βλ. στα ελληνικά: «Σημείωμα προς τους Ιταλούς», *Κείμενα για τη σχολή του Λακάν*, ό.π., σ. 11.

¹⁶ Στη Συνοδευτικό Υπόμνημα της «Ιδρυτικής Πράξης», ο Λακάν αναφέρεται σε μια «εκ των πραγμάτων διαπίστωση» για τους διδακτικούς αναλυτές, βλ. *Autres écrits*, ό.π., σ. 233. Βλ. στα ελληνικά: Ζακ Λακάν, «Ιδρυτική πράξη», στον ιστότοπο του Κέντρου Ψυχαναλυτικών Ερευνών, centrerepsy.gr.

¹⁷ J.-A. Miller, *Le banquet des analystes*, ό.π., μάθημα της 22ας Νοεμβρίου 1989.

¹⁸ Αυτόθι, μάθημα της 14^{ης} Φεβρουαρίου 1990.

¹⁹ Αυτόθι, μάθημα της 21^{ης} Μαρτίου 1990.

να επέλθει ο ΑΕ».²⁰ Σύμφωνα με αυτόν τον νέο ορισμό, ο ψυχαναλυτής είναι ένας αναλυμένος, και σε αυτόν παρέδωσε ο Λακάν τη Σχολή του. Ο *Αναλυτής Μέλος της Σχολής* [AME: *Analyste Membre de l'École*] είναι ο κλασικός ορισμός του ψυχαναλυτή που περιλαμβάνει την πρακτική του, τις εποπτείες του και τις παρουσιάσεις της κλινικής του εργασίας.²¹ «Ο Λακάν προτείνει τον τίτλο του AME για να κατοχυρώσει de jure αυτό που πάντα γινόταν de facto»,²² λέει ο Μιλέρ.

Και ο *Ασκών Αναλυτής* [AP: *Analyste Praticien*]; Στο ανακοινωθέν της συνεδρίασης του Συμβουλίου της Π.Ε.Ψ. σχετικά με την εγγύηση και την *passé*, διαβάζουμε ένα νέο status quo, έναν νέο τρόπο λειτουργίας. Από το 2021, η Π.Ε.Ψ. ρωτάει τα νέα μέλη αν θέλουν να καταχωρηθούν ως AP στην επετηρίδα. «Επειδή είναι απαραίτητο, σύμφωνα με το Συμβούλιο, να διαφοροποιείται η στιγμή που ένας υποψήφιος μιλάει για την πρακτική του στη συνέντευξη εισδοχής, όπου ζητάει την αναγνώριση της Σχολής του και της Π.Ε.Ψ. προκειμένου να γίνει μέλος, και η στιγμή που, αφού έχει γίνει δεκτός, δηλώνει ότι θέλει να καταχωρηθεί ως AP στην επετηρίδα της Π.Ε.Ψ. Το να παρουσιάζει κανείς της πρακτική του είναι μέρος της διαδρομής προς μια Σχολή. Το να το κάνει ως AP, απορρέει από την πράξη εξουσιοδότησης από τον εαυτό του... και από μερικούς άλλους». Στο εξής, ακόμη κι αν ένας αναλυόμενος είναι μέλος της Σχολής, δεν γίνεται αυτόματα AP. Ο τίτλος αυτός απορρέει από μία πράξη, αυτή της αυτοεξουσιοδότησης.

Η πράξη προϋποθέτει μια πρωτοβουλία εκ μέρους του υποκειμένου και μια ορισμένη μοναξιά. Όμως, τι θα κρίνει αν μια πράξη είναι όντως πράξη και όχι απλώς μια χειρονομία, μια επίφαση πράξης; Ο Μιλέρ βρίσκει την απάντηση στην ομιλία του Λακάν στη Φροϊδική Σχολή του Παρισιού. Ο Λακάν αναρωτιέται αν η *Πρόταση της 9ης Οκτωβρίου 1967 για τον ψυχαναλυτή της Σχολής* συνιστούσε πράξη.²³ «Αυτό εξαρτάται από τα επακόλουθά της». Το να κρίνουμε μια πράξη από τα επακόλουθά της είναι, σύμφωνα με τον Μιλέρ, βασική αρχή της λακανικής πολιτικής, με δύο επιπτώσεις: «Πρώτον, ανοίγεται στη μετωνυμία της σημαίνουσας αλυσίδας, αποσταθεροποιεί τον ναρκισσισμό τού 'επιτελώ μια πράξη'. Δεύτερον, θέτει την πράξη υπό την εξάρτηση του Άλλου. Ο ορισμός της πράξης, καταλήγει ο Μιλέρ, περιλαμβάνει τον Άλλο με τον ένα ή τον άλλο τρόπο».²⁴

Εφόσον πρόκειται για *πράξη* και όχι για *παρορμητική διάπραξη* [passage à l'acte], πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν η αντίδραση του Άλλου. Σε αυτό το σημείο θεμελιώνεται η σχέση της πράξης με το Witz. Το Witz αποκτά την αξία του από την υποδοχή του Άλλου. «Μόνο από τη στιγμή που ο Άλλος αναγνωρίζει το εκφερόμενο ως τέτοιο, το εκφερόμενο στοιχειοθετείται ως Witz. Κάτι τέτοιο ενυπάρχει και στην πράξη. Ο Άλλος συμπεριλαμβάνεται στην πράξη».²⁵ Η πράξη είναι διαπροσωπική, ο Άλλος πρέπει να συμπεριλαμβάνεται σε αυτήν. Αυτό σημαίνει ότι η πράξη της αυτοεξουσιοδότησης, η πρώτη πράξη ενός ψυχαναλυτή, δεν μπορεί να γίνεται χωρίς τον Άλλο της Σχολής. Εάν αυτός ο Άλλος δεν είναι η Σχολή, τα σημαίνοντα που προσδιορίζουν τη Σχολή είναι διακλεισμένα και, ως εκ τούτου, ανενεργά, γεγονός που αποτελεί εμπόδιο για τη μεταβίβαση προς τη Σχολή. Στην περίπτωση αυτή, η Σχολή καθίσταται περιττή και το μέλλον της ψυχανάλυσης αμφίβολο.

²⁰ J.-A. Miller, *Politique lacanienne*, ό.π., σ. 74.

²¹ Αυτόθι, σσ. 58-59.

²² J.-A. Miller, *Le banquet des analystes*, ό.π., μάθημα της 14^{ης} Φεβρουαρίου 1990.

²³ J. Lacan, «Discours à l'École freudienne de Paris», ό.π., σ. 261.

²⁴ J.-A. Miller, *Politique lacanienne*, ό.π., σ. 107.

²⁵ Αυτόθι, σ. 108.

Η πράξη της αυτοεξουσιοδότησης είναι ευδιάκριτη στην *επιθυμία του αναλυτή*, η οποία δεν έχει καμία σχέση, όπως λέει ο Λακάν, με την επιθυμία να είναι κανείς αναλυτής.²⁶

Μετάφραση: Ιουλία Κάραλη

²⁶ J. Lacan, «Discours à l'École freudienne de Paris», ό.π., σ. 271.